

Novine prihajajo vsako nedeljo. Priloga Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga. Cena pri skupnom naslovi na dom 25 D., na posameznik naslov 30 D., čit se cela naročnina nepreplača do 31. marca. Če se plača po 31. marcu, je pri skupnom naslovi cena 30 D., pri posameznikom 35 D. M. list i Kalendar se plačata posebi. Amerikanci plačajo za vse vkup 4 dolare. Naroči se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje, Uredništvo je v M. Soboti.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Izdajateo: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123. Cena oglasov cm² 75 per; 14 strani dobi 20, 12 strani 25% i cela stran 30, 0/0 popušta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstem cm² 1.50 D., v Poslanom 2:50 D. Takso za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% poposta.

Rokopisi se ne vračajo.

Što je kriv siromaštva?

Vsi vidimo i čitimo, da je prišlo nekaj nad nas, šteromi pravimo siromaštvo, ali z drugimi rečmi: Penez nemamo. Tisti časi, včas po bojni, gda je kmečki človek meo zadovolje penez, so minoli. Prve je kmet lahko odao svojo živino i svoje pridelanje i si je za tiste penezze tudi lahko kaj spokitpo. Dnes kmet teško odá kaj i či odá, dobi za tisto tak malo, da nema ne svojega živinčeta i ne penez. To pa zato, ar je vse tisto, ka ma dnes naš človek, naš kmet k odaji po dvakrat, trikrat falejšje gratalo kak je bilo včas po bojni, blago pa ne samo, da je ne telko falejšje gratalo, nego je dnes v dosti prilikaj blago ešče drakše kak pa je bilo včas po bojni.

Vse to je pripelalo naše ljudstvo tak daleč, da dnes vnogi nemajo več penez niti telko, da bi svojo dačo plačali.

Istina, da je v ništerni naši sosidni i drugi vekši državaj tudi nej dosta bogše i da v vsej državaj gečijo i se starajo, kak božno njim dnes ide. Lehko bi pa mi v našoj državaj na dosta bogšoj stubi bili kak smo dnes.

Gde so glavni začetki našega siromaštva?

Takzvané demokratske novine i demokratski voditelji dnes na vsa vüsta kričijo, da smo vsega siromaštva na sveti i v našoj državaj krivi mi i naša stranka. Či je zavolo slabe letine nastopoglad v ništerni krajinaj naše države, je toga tudi kriva naša stranka. Za vsakšo najmenšo nevolu v našoj državaj kažejo dnes samo na nas i na našo stranko to pa zato ar mámo dnes mi ednoga svojega ministra dr. Korošča, oni pa nemrejo priti do oblasti.

Poglejmo si pa istinske vzroke tomi, da dnes naše ljudstvo nema penez i teško žive. Povemo včas v začetki, da so glavni krivci našemi dnešnjemi siromaštvi tisti, šteri ščejo dnes pred ljudmi na vse grlo krivdo zvaliti na druge. To so naši malo počštivani demokratje i radičovci.

Prva krivica i začetek siromaštva

je bila ta, da so demokratje glasali naj se dinar mini za 4 naše

korone mesto, da bi dali za 1 dinar i našo korono, kak je to štela naša stranka. S tem se je nam takša krivica zgodila, i tak velka škoda napravila, da se to niti v 20, 30 letaj ščista ne popravi. Srbsko ljudstvo je po toj krivičnoj zamenjavi naše korone melo naednok štirikrat več penez, naše ljudstvo je pa štirikrat siromaškejše gratalo.

Druga krivica i glavni vzrok našega siromaštva

je centralizem. Demokratje so glasali za to, da ido vse naše dače i ves naš penez v Belgrad, za to so pa ne poskrbeli, da dobimo z Belgrada tudi kaj nazaj. Oni so bili te v vladi i so veseli bili, gda so videli, kakši kúpi penez se valijo v Belgrad i da so zdaj oni najvejši gospodje tej penez. Naša stranka je glasovala proti centralizmi, ar je znala, da je to pogüba za naše ljudstvo. Nego ka je pomagalo? Da se je ustava sprijala, je bilo potrebno nad polovico glasov vsej poslancov, dnes pa je potrebno, či bi šteli ustavo spremeniti, dve tretini glasov vsej poslancov.

Toga smo mi ne pozabili.

Naši demokratje majo nas vse za strašno pozablive ljudi. Mislijo, da smo mi že davno pozabili na to, kakšo krivico i nezmerno škodo so nam oni napravili te, gda so več let meli oblast v državaj. Zdjaj bi pa radi krivdo na druge kotnoli. Gda vidijo, da ljudstvo gračuje po njúvoj krivdi siromaško, i si mislijo, da mi itak nikaj nevemo što je kriv tomi siromaštvi, te pobožno zdignejo svoje oči i nam začnejo gučati od velkoga siromaštva. Pri tom pa te pokažejo na našega dr. Korošča i pravijo: „Té je krivi siromaštva ar je on zdaj minister i ma oblast v rokaj.“ Toga pa ne povejo, da je siromaštvo med nami ne nastanolo pred nekoliko meseci nego že leto za letom mammo či duže menje penez od tistoga časa kak so nam demokratje vse to spravili.

Proti siromaštvi

so naši ljudje ravno v zadnjem časi vnogo napravili. Da bi nekoliko več penez prišlo med ljudstvo, je ta vlada, v šteroj je naš minister, dobila velko državno 14 milijarno posojilo. S tem se

Gospodarska konferenca v Soboti.

Premiñoči četrtek, 3. maja je zezvao Gremij trgovcev za okraj M. Soboti vse važnejše zastopnike gospodarski krogov, kak tudi oblasti i poslance naše krajine v Soboti, da bi se pogovorili od potrebščin naše krajine i za ka vse naj bi naša krajina prosila podporo od velkoga državnoga posojila. K zborovanji so v velkoj večini prišli naši oblastni poslanci, državni poslanec g. Klekl, sobočki glavlar g. Lipovšek, vladni tajnik g. dr. Bratina, zastopniki trgovcev, obrtnikov i novin. Zborovanje je vodo načelnik Gremija trgovcev g. Čeh.

Prvi je prečto pismeno poročilo sobočki glavlar, g. Lipovšek. Omejo se je samo na sobočki srez. Naštavajo je, da so osnovne šole po večini slabe i premale. Trbe zidati vnogo šol na novo med njimi v prvom rédi osnovno šolo v Soboti štera je mogoče od vsej najslabša. Potrebne so v Soboti ešče zidine za glavlarstvo, davčni urad žandarmerijsko stanico finančno kontrolo i tak naprej. Za vse to mora zdaj država arendo plačivati, ka jo vnogo košta.

Potrebna je vekša bolnica, poleg trehomski oddelak ar je vračenje trahoma iz Preloga niše vračenje nej. Potrebna je tudi vekša gimnazija. Za te zidine računna za šolo 2 milijona, za glavlarstvo 2 milijona, za bolnico 5 milijonov za po-

vekšanje gimnazije 500.000 Din. Potrebna je hiralnica ciganska šola v Kupšinci. V celom srezu je potrebno 13 novi šol. V Soboti je potreben tudi vekši kolčvor i stanovanje za železnice. Potreben je novi železnički most prek Müre, ar je te že nevaren za promet, poleg toga pa most pri Petanjcih i g. poslanec Klekl omeni tudi pri Bistrici. Zozidati se morajo po občinjaj žandarmerijske stanice i carinska posloplja. Ravnotak je potrební več novi cestni zvez, ništerne pa naj prevzame država. Za regulacijo Müre v sobočkóm srezu bo potrebno okoli 200.000 Din. za najpotrebnejša popravila. Gošče so ve skrčile zato so potrebne vekše drevesnice za gozdno i sadno drevje. Ob Mürí je slaba pitna voda na na Goričkóm v ništerni krajaj pa majo premalo pitne vode. Zato bi potrebno bilo za te kraje 70.000 Din. za izkapanje več vekši zdravi studencov. Za povzdigo živinoreje bi bilo potrebno 20 originalni simodolski bikov i 40 dojni krav. Končno se naj že enak v red spravi agrarna zemla.

Ar je z lendavskoga okraja od strani oblasti nikoga ne bilo, so omenili g. poslanec Klekl, da je to, kak za sobočki okraj v velkoj meri potrebno tudi za lendavski okraj. Povedao je, da je za regulacijo Müre potrebno od Dökležovaja naprej najmenje 25 milijonov Din da so potrebne tudi tam nove šole i posebno tudi zdravi studenci. Bolnišnica je potrebna cela nova ne samo povekšana, ar se na tom

mesti nikak nemre v zadostnoj meri povekšati. G. poslanec prosijo, naj bi se natančno poročilo sestavilo od vsej naši potrebščin, da se tak olejša delo poslancom v Belgradu.

Sreski šumski referent g. inž. Hrzić je omeno, da je potrebno za cipičnjek za gozdne cepike najmenje 75000 Din, za sadne cepike se pa naj ustanovi cepičnjek pri kmetijskoj šoli v Rakičani. Kmetijski referent g. Vojsk omeni, naj bi država v vsakšoj občini zgradila edno vzorno štalo, i gnojšče i naj bi mela cela krajina zadosta cilindrov za čiščenje silja. Šolski nadzornik g. Čížek pove, da je potrebno za vse šolstvo v sobočkóm okraji najmenje 12 milijonov Din i med to se čit tudi zidanje gimnazije.

Župan sobočki, g. Benko predlaga, naj bi se za živinorejo ustanovilo posebna središča, gde bi lahko ljudstvo dobilo čistokrvno plemensko živino. Za novo bolnišnico i za okrožno sodišče da sobočka občina zemlišče na razpolago, za okrožno sodišče se preskrbi tudi za prostore.

G. Čeh omenja na konci ešče da je potrebna skrb za služ našim delavcom, naj bi se mislilo na kakšo industrijo v našoj krajini i naj bi se kem prve odprla železnica prek meje.

Ka nas vči ta konferenca?

Pri toj konferenci smo videli, da so v našoj krajini takše konferenco nad vse potrebne. V drugi krajinaj so že davno do podrobnosti vse prereše-

tali i napravili podrobne načrte za vsa dela i vse potrebščine že naprej. Tak, da so druge krajine posebno Kranjska, predložile zdaj, gda se ide za to, da dobimo vekše šume od državnoga posojila, natančea račun za vse ceste, zidine, regulacije, gospodarske naprave i tak naprej. Tudi mi smo vidli pri toj konferenci da nam jako dosta trbej, vidli smo pa tudi da smo si ešče jako slabo vse svoje potrebščine preračunali.

Ze konferenca sama je slabo pripravljena. Ze naprej bi morali biti določeni ljudje, šteri bi posamezne potrebščine naše krajine do podrobnosti predali. Na toj konferenci je pa predsednik ednoga i drugoga pitao či ma kaj povedati. Iz lendavskoga okraja je razen gg. poslancov Klekla, Osterca i Litrops, nikoga ne bilo, šteri bi potrebščine toga okraja do podrobnosti predelao.

Pri takši konferencaj bi morali dobiti vsi poslanci naše krajine pravo sliko našega gospodarskoga stanja i naši potrebščini i bi se njim dala naloga za koj naj se na merodajni mestaj potegnejo.

Z ednov rečjov takše konferenco so za nas jako potrebne i velike važnosti. Nam večkrat se bodo vršile, telko več haskov lahko čaka naša krajina od nji. Zadovolni smo, da je do prve konferencie sploj prišlo či tudi že nekoliko prekesno. Zelemo pa, da ji pride ešče več na red i to naskori. Škodile nam nedo, hasnile nam bodo; mammo ešče vnogo potrebščin.

